

Representantforslag 107 S

(2012–2013)

fra stortingsrepresentantene Hans Olav Syversen, Dagrun Eriksen, Line Henriette Hjemdal og Geir Jørgen Bekkevold

Dokument 8:107 S (2012–2013)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Hans Olav Syversen, Dagrun Eriksen, Line Henriette Hjemdal og Geir Jørgen Bekkevold om å innføre bindende aksjonæravstemning om lederlønninger i aksjeselskap

Til Stortinget

Bakgrunn

Forretningsmannen Thomas Minder vant en folkeavstemning i Sveits om å innføre bindende aksjonæravstemning om lederlønninger i landets aksjeselskap. Hele 68 pst. av velgerne i Sveits sa ja til Minders forslag. Pensjonsfond blir pålagt å stemme i sine medlemmers interesse og offentliggjøre hva de stemmer.

Bakgrunnen for forslaget er tendensen i retning av stadig høyere lederlønninger, som har stadig mindre legitimitet i befolkningen, både i Sveits og internasjonalt. I 2006 tjente rundt 20 ledere i den sveitsiske banken UBS til sammen rundt 1,5 mrd. kroner, ifølge Minder. Like etter kom finanskrisen, og det samme selskapet måtte si opp tusenvis av ansatte. Oppslutningen om Minders forslag ble ikke mindre av at legemiddelfirmaet Novartis i vinter (2013) besluttet å gi styreformann Daniel Vasella en sluttpakke på 430 mill. kroner.

Avstemningen har vakt oppsikt internasjonalt. Flere land vurderer nå å innføre bindende aksjonæravstemning over lederlønninger.

Lønningene til norske næringslivsledere er langt unna nivåene i Sveits eller OECD-snittet. Men også her har det vært en sterk vekst i lederlønningene: De steg dobbelt så raskt som vanlige lønnsinntekter i tiåret frem til 2007, ifølge førsteamanuensis Iver Bragelien ved Norges Handelshøyskole. Den andre store tendensen de siste 20 årene, også i Norge, er en stadig mer utbredt bruk av variable lønnskomponenter som bonuser.

Aksjonærene bør bestemme

Veksten i lederlønningene er bekymringsfull for alle som ønsker å unngå et samfunn med større forskjeller. Stadig økende lønnsgap mellom arbeidstakere i Norge og utlandet på grunn av Norges petroleumsdrevne økonomi gjør det viktigere enn noen gang å unngå en sterk vekst i lederlønninger som kan undergrave tanken om moderate lønnsoppgjør og svekke norske bedrifters konkurransevne med utlandet.

I dag bestemmes godtgjørelse av styremedlemmer i norske aksjeselskaper av generalforsamlingen, mens lønn og godtgjørelse for topplederne bestemmes av styret, jf. aksjeloven. Forslagsstillerne mener at aksjonærene også bør gis direkte innflytelse over toppledernes lønninger og godtgjørelse. Ved å flytte den endelige godkjenningen av lønningene ut av den engere kretsen i styrene og over i generalforsamlingene får aksjonærene økt innflytelse, og veksten i lederlønninger kan dempes.

Å styrke aksjonærmakten er også riktig rent prinsipielt. Aksjonærene eier selskapet. Selskapets styre og administrative ledelse skal tjene dem, ikke motsatt.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at lønninger og godtgjørelse til ledere i aksjeselskap blir fastsatt ved bindende aksjonæravstemning i selskapenes generalforsamling.
2. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at pensjonsfond, i aksjonæravstemninger om lederlønn, blir pålagt å stemme i medlemmenes interesse og offentliggjøre hva de stemmer.

17. april 2013